

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2010, sp. zn. 31 Cdo 158/2008, ECLI:CZ:NS:2010:31.CDO.158.2008.1

Číslo: 57/2010

Právní věta: Vůči oprávněné osobě, které byla (do 31.12.2000) vydána věc podle zákona č. 87/1991 Sb., nepůsobí zástavní právo řízené na věci před jejím vydáním.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.01.2010

Spisová značka: 31 Cdo 158/2008

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Vydání věci, Zástavní právo

Předpisy: § 10 odst. 3 předpisu č. 87/1991Sb.
§ 151d odst. 2 obč. zák. ve znění do 31.12.2000

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se žalobou podanou dne 1. 8. 2006 u Okresního soudu ve Strakonici domáhala, aby bylo určeno, že „zástavní práva ve prospěch žalované S., a. s., na základě zástavních smluv uzavřených dne 21. 11. 1994 pro pohledávku 2 900 000 Kč, dne 14. 12. 1994 pro pohledávku 380 000 Kč a dne 6. 2. 1995 pro pohledávku 2 500 000 Kč vážnoucí na spoluvlastnickém podílu žalobkyně 3/16 na domě čp. 338 ve S. na stavební parcele č. 426, na stavební parcele č. 426 a pozemkové parcele č. 789/5 zapsaných v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro J. k., Katastrální pracoviště S., na LV č. 5712 pro obec a k. ú. S. ke dni 6. 9. 1999 zanikla“. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že „restituentka J. Š.“ uplatnila u města S. jako povinné osoby nárok na vydání předmětného spoluvlastnického podílu podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Povinná osoba však nemovitosti (včetně spoluvlastnického podílu) prodala kupní smlouvou ze dne 31. 10. 1994 P. Š.; P. Š. je posléze dal do zástavy ve prospěch A. P., a. s., a to zástavními smlouvami ze dne 21. 11. 1994 pro pohledávku 2 900 000 Kč, ze dne 14. 12. 1994 pro pohledávku 380 000 Kč a ze dne 6. 2. 1995 pro pohledávku 2 500 000 Kč. Rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 21. 5. 1996 sp. zn. 2 C 714/95 byla kupní smlouva ze dne 31. 10. 1994 pravomocně prohlášena v části týkající se prodeje předmětného spoluvlastnického podílu za neplatnou a pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 7. 1. 1997, sp. zn. 2 C 714/95, bylo městu S. jako povinné osobě uloženo uzavřít s „restituentkou J. Š.“ dohodu o vydání spoluvlastnického podílu. Na základě tohoto rozsudku uzavřely povinná a oprávněná osoba dne 23. 7. 1998 dohodu, ke vkladu vlastnického práva pro „restituentku J. Š.“ však došlo až dnem 6. 9. 1999, když bylo pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 18. 5. 1999, sp. zn. 5 C 276/99, určeno vlastnictví města S. Žalobkyně,

kteřá se stala vlastníkem předmětněho spoluvlastnickěho podílu děděním, pořaduje vůči řalovaněmu, kteřý nabyl pohledávky zajištěně spornými zástavními přávy, určení záníku těchto zástavních přář s odůvodněním, ře spoluvlastnický podíl byl zástaven bez souhlasu v té době „skutečněho vlastníka“ (města S.), ře město S. prodalo (neplatně) spoluvlastnický podíl v rozporu se zákonem č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) a ře podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) byla povinná osoba při vydání spoluvlastnickěho podílu povinná zástavním přářem zajištěný závazek „vypořádat nebo jinak zajistit“.

Okresní soud ve Strakonících rozsudkem ze dne 2. 10. 2006 řalobu zamítl a rozhodl, ře řalobkyně je povinná zaplatit řalovaněmu na náhradě nákladů řízení 15 107 Kč k rukám advokáta JUDr. P. V. Dospěl k závěru, ře řalobkyně nemá na pořadovaněm určení nalěhavý přávní zájem, neboť podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) zástavní přářa nezáníkají; správěně se řalobkyně měla podle názoru soudu přvního stupně jako „oprávěná osoba, resp. přávní nástupkyně oprávěné osoby na povinné osobě – městu S.“ domáhat splnění povinnosti zástavním přářem zajištěný závazek „vypořádat nebo jinak zajistit“.

K odvolání řalobkyně Krajský soud v Českých Budějořovicích – potě, co řalobkyně s jeho souhlasem změníla řalobu tak, ře se domáhala určení, ře na jejím spoluvlastnickěm podílu neváznou sporná zástavní přářa – usnesením ze dne 14. 3. 2007 rozsudek soudu přvního stupně zrušil a věč mu vrátil k dalšímu řízení. Vyslovil názor, ře řalobkyně má na pořadovaněm určení ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. nalěhavý přávní zájem a ře nemůže dojít „k výmazu zástavního přářu na základě rozhodnutí“ o řalobě, kteřou by se domáhala proti povinné osobě splnění povinnosti podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů).

O k r e s ní s o u d ve Strakonících potě rozsudkem ze dne 28. 5. 2007 určil, ře „zástavní přářu ve prospěch řalované S., a. s., na základě zástavních smluv uzavřených dne 21. 11. 1994 pro pohledávku 2 900 000 Kč, dne 14. 12. 1994 pro pohledávku 380 000 Kč a dne 6. 2. 1995 pro pohledávku 2 500 000 Kč váznoucí na spoluvlastnickěm podílu řalobkyně 3/16 na domě čp. 338 ve S. I. na stavební parcele č. 426, na stavební parcele č. 426 a pozemkové parcele č. 789/5 zapsaných v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro J. k., Katastrální pracoviště S., na LV č. 5712 pro obec a k. ú. S. neváznou“, a rozhodl, ře řalovaný je povinný zaplatit řalobkyní na náhradě nákladů řízení 44 685 Kč k rukám advokátky JUDr. J. E. Potě, co dovedil, ře řalobkyně má na pořadovaněm určení nalěhavý přávní zájem, dospěl nejprve k závěru, ře zástavní přářu mohla – protože zástavce P. Š. se nikdy nestal vlastníkem předmětněho spoluvlastnickěho podílu, když „nadále k němu trvalo vlastnictví města S.“ – vzniknout ve smyslu ustanovení § 151d odst. 1 občanskěho zákoníku ve znění účinněm do 31. 12. 2000, jen kdyby zástavní věřitel odevzdaný podíl přijal v dobré víře, ře zástavce byl oprávěně ho zastavit. Zástavní přářu však nemohou na předmětněm spoluvlastnickěm podílu váznout, neboť s ohledem na ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) mohl být spoluvlastnický podíl vydán restituentce „jen bez zástavních přářu váznoucích na nemovitosti“. Ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) je totíž třeba vykládat „v souladu s principem celěho zákona č. 87/1991 Sb., kterým je zmírnění křivd vzniklých nyněším restituentům tím způsobem, ře jim byly dle tohoto zákona vydávány zpět věci, jichž tito nebo jejich předchůdcí byli původními vlastníky“, když „účelem tohoto zákona pak jistě bylo to, aby navřácení přářu k těmto věcem nezátěžovalo tyto oprávěné osoby“.

K odvolání řalovaného K r a j s ký s o u d v Českých Budějořovicích rozsudkem ze dne 5. 9. 2007 změníl rozsudek soudu přvního stupně tak, ře řalobu zamítl; současně rozhodl, ře řalobkyně je povinná zaplatit řalovaněmu na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupnů 71 494 Kč k rukám advokáta JUDr. P. V. Na základě skutkových zjištění soudu přvního stupně dospěl k názoru, ře ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozděších předpisů) je „třeba vykládat jinak“. Nění v něm totíž „obsařen řádný z důvodů záníku zástavního přářu tak, jak jsou obsařeny v ustanovení § 170 odst. 1 obč. zák.“; nesplní-li povinná osoba „zajištěný závazek vypořádat nebo jinak

zajistit“, má zástavní věřitel „stále právo se ze zástavy uspokojit, byť by se jednalo o zástavu váznoucí na majetku restituenta“. Podle odvolacího soudu kdyby restituentovi „po prodeji zástavy vznikla škoda“, mohl by požadovat její náhradu po povinné osobě, která „svoji povinnost, uloženou zákonem o mimosoudních rehabilitacích, nesplnila“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Odvolací soud podle jejího názoru náležitě neuvážil, že zástavnímu věřiteli by jednak zůstal zachován nárok ze zástavního práva proti restituentovi, jednak měl nárok vůči povinné osobě podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), což „nemá v tomto ustanovení restitučního zákona oporu“, a že prodejem zástavy by žalobkyni nemohla vzniknout škoda, kterou by jí povinná osoba měla povinnost nahradit. Žalobkyně současně dovozuje, že smyslem ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) „není zánik zástavního práva se všemi jeho důsledky“, ale že „korespondující povinnosti po vydání věci zůstávají zachovány povinné osobě jako původnímu zástavci“; oprávněná osoba „tyto povinnosti po vydání věci nepřebírá“. Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 2009, neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1. 7. 2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., přezkoumal rozsudek odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.).

Z hlediska skutkového stavu (správnost skutkových zjištění soudů dovolatelka nezpochybňuje) bylo v projednávané věci zjištěno, že podle kupní smlouvy ze dne 31. 10. 1994 koupil P. Š. od J. S. ideální 5/8 a od města S. ideální 3/8 nemovitostí označených jako „dům čp. 338 ve S. se stav. parc. č. 426 o výměře 255 m² a přilehlé ostatní plochy parc. č. 789/5 o výměře 1495 m²“. K zajištění pohledávky A., a. s., z úvěru dal P. Š. koupené nemovitosti do zástavy, a to zástavními smlouvami ze dne 21. 11. 1994 pro pohledávku 2 900 000 Kč, ze dne 14. 12. 1994 pro pohledávku 380 000 Kč a ze dne 6. 2. 1995 pro pohledávku 2 500 000 Kč. Poté, co nabyl účinnosti náleží Ústavního soudu ČR č. 164/1994 Sb., J. Š. vyzvala město S. jako povinnou osobu k vydání ideálních 3/16 uvedených nemovitostí (výzva byla povinné osobě doručena dne 27. 2. 1995); povinná osoba výzvě nevyhověla, na návrh J. Š. bylo rozsudkem Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 21. 5. 1996, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 10. 1996, určena neplatnost kupní smlouvy ze dne 31. 10. 1994 v části, v níž město S. převedlo na P. Š. ideální 3/16 uvedených nemovitostí, a rozsudkem Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 7. 1. 1997 bylo městu S. podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) uloženo, aby uzavřelo s J. Š. dohodu o vydání tohoto spoluvlastnického podílu. Na základě posléze uvedeného rozsudku byla mezi J. Š. a městem S. dne 18. 5. 1998 uzavřena dohoda o vydání předmětného spoluvlastnického podílu, býv. Katastrální úřad ve S. svým rozhodnutím ze dne 12. 11. 1998 návrh na vklad vlastnického práva pro J. Š. zamítl s odůvodněním, že „v katastru nemovitostí je zapsán jako vlastník nemovitostí P. Š.“ a že „vyslovení neplatnosti kupní smlouvy nemění zápis vlastnického práva“. Ke vkladu spoluvlastnického práva pro J. Š. došlo až poté, co bylo rozsudkem Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 18. 5. 1999 určeno, že „vlastníkem“ předmětného spoluvlastnického podílu je město S. Žalobkyně se stala „vlastníkem“ předmětného spoluvlastnického podílu na základě usnesení Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 19. 7. 2004 o potvrzení nabytí dědictví.

Za tohoto stavu věci bylo pro rozhodnutí sporu mimo jiné významné, zda působí vůči oprávněné osobě, které byla věc vydána podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), zástavní právo, zřízené ještě v době před vydáním věci. Při řešení této právní otázky vyslovil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. [29 Cdo 229/2007](#), názor, že zástavní právo zatěžuje věc i poté, co byla vydána oprávněné osobě podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Z ustanovení § 10 odst. 3 tohoto zákona dovodil, že „mohou nastat situace, kdy oprávněná osoba převezme věc zatíženou platně zřízeným (a po vydání věci dále existujícím) zástavním právem“; právní postavení zástavního věřitele, který „se neúčastní procesu vydání věci“, nemůže být změnou vlastníka dotčeno a závazek obsažený v tomto ustanovení může být určen jen osobě oprávněné. Nesplní-li povinná osoba „povinnost předjímanou v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), nelze zástavnímu věřiteli odepřít uspokojení ze zástavy ani pro rozpor s dobrými mravy“. Přičítat porušení povinnosti plynoucí z ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) „pro povinnou osobu k tíži zástavního věřitele by ve skutečnosti znamenalo činit zástavního věřitele bez opory v zákoně (a proti výslovnému textu zákona) odpovědným za splnění této povinnosti vedle (nebo na místě) povinné osoby“, což „nadto popírá princip ochrany práv nabytých v dobré víře“. Soudní oddělení (senát) 21 Cdo, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání v této věci projednat a rozhodnout o něm, dospěl při posouzení uvedené právní otázky k jinému názoru. Dovolání proti rozsudku odvolacího soudu proto přísluší projednat a rozhodnout o něm ve smyslu ustanovení § 20 odst.1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů velkemu senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu. Velký senát dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Zástavní právo je definováno jako právní institut, který slouží k zajištění pohledávky (včetně jejího příslušenství) pro případ, že dluh (závazek), který odpovídá zajištěné pohledávce, nebude řádně a včas splněn nebo nezanikne jiným způsobem, a to tím, že poskytuje zástavnímu věřiteli právo (nárok) domáhat se uspokojení ze zástavy. Jedním z titulů nabytí zástavního práva je smlouva (zástavní smlouva).

Vznikne-li zástavní právo, působí vždy proti tomu, kdo je (byl) v době zřízení zástavního práva vlastníkem (majitelem) zástavy (zástavním dlužníkem). Proti jiné osobě působí zástavní právo jen tehdy, stanoví-li to zákon, popř. za podmínek v zákoně stanovených; podle právní úpravy účinné od 1. 5. 1990 do 31. 12. 1991 zástavní právo působilo vůči tomu, kdo „smluvně převzal“ zástavu (věc, na které vázne zástavní právo), přičemž „smluvní nabyvatel“ byl „vázán vedle původního dlužníka za pohledávku, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno, a o které při uzavření smlouvy věděl nebo musel vědět“, a to do výše ceny nabytého majetku (srov. § 129c odst. 3 hospodářského zákoníku), podle právní úpravy účinné od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2000 zástavní právo působilo proti tomu, kdo „smluvně převzal“ zástavu (věc, na které vázne zástavní právo), jestliže „při uzavření smlouvy nabyvatel o zástavním právu věděl nebo vědět musel“, přičemž nabyvatel „odpovídá takto do výše ceny nabyté věci“ (srov. § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000) a podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2001 zástavní právo působí proti „každému pozdějšímu vlastníku“ zástavy (srov. § 164 občanského zákoníku ve znění účinném od 1. 1. do 31. 12. 2001 a § 164 odst. 1 občanského zákoníku ve znění účinném od 1. 1. 2002).

Zástavní právo zanikne v případech stanovených v zákoně; podle právní úpravy účinné od 1. 5. 1990 do 31. 12. 1991 zástavní právo zanikalo zejména z důvodů uvedených v ustanovení § 129h hospodářského zákoníku, podle právní úpravy účinné od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2000 především v případech uvedených v ustanovení § 151g občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000 a podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2001 obzvláště z důvodů uvedených v ustanovení § 170 občanského zákoníku ve znění účinném od 1. 1. 2001.

Z uvedeného mimo jiné vyplývá, že musí být důsledně rozlišováno mezi tím, zda zástavní právo

působí proti (vůči) vlastníku zástavy na straně jedné, a mezi zánikem zástavního práva na straně druhé. Ze vztahu obou institutů současně vyplývá, že proti (vůči) vlastníku zástavy může působit zástavní právo, jen jestliže (dosud) nezaniklo, a že z důvodů uvedených v zákoně může zástavní právo zaniknout, jen jestliže působí vůči vlastníku zástavy.

V projednávané věci soudy dovodily, že na předmětných nemovitostech (včetně spoluvlastnického podílu posléze vydaného „restituentce J. Š.“) vznikla (mohla vzniknout) zástavní práva (na základě zástavních smluv ze dne 21. 11. 1994, ze dne 14. 12. 1994 a ze dne 6. 2. 1995) v době, kdy – jak určil pravomocný rozsudek Okresního soudu ve Strakonících ze dne 18. 5. 1999 „vlastníkem“ předmětného spoluvlastnického podílu bylo město S. Při řešení otázky, zda na předmětném spoluvlastnickém podílu vážnou uvedená zástavní práva i poté, co byl – na základě rozsudku Okresního soudu ve Strakonících ze dne 7. 1. 1997 a dohody o vydání věci ze dne 18. 5. 1998, podle níž bylo vloženo spoluvlastnické právo do katastru nemovitostí dnem 6. 9. 1999 – vydán „restituentce J. Š.“, odvolací soud zkoumal, zda nastal některý z důvodů zániku zástavního práva obsažený v ustanovení § 170 odst. 1 obč. zák. (správně v ustanovení § 151g občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000, neboť ustanovení § 170 obč. zák. upravuje zánik zástavního práva až s účinností ode dne 1. 1. 2001). Uvedený postup odvolacího soudu byl chybný; pro vyřešení této otázky totiž – jak vyplývá z výše uvedeného – nebylo významné, jestli nastal některý z důvodů zániku zástavního práva, ale výlučně závěr o tom, zda zástavní právo působilo či nepůsobilo vůči „restituentce J. Š.“ jako osobě, která nabyla po zřízení zástavního práva do „vlastnictví“ předmětný („zatížený“) spoluvlastnický podíl.

Protože podle právní úpravy účinné v době, kdy předmětný spoluvlastnický podíl nabyla J. Š., působilo proti (vůči) nabyvateli zástavní právo, jen jestliže smluvně převzal zástavu a jestliže při uzavření smlouvy o zástavním právu věděl nebo vědět musel (§ 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000), mohla zástavní práva zřízená podle zástavních smluv ze dne 21. 11. 1994, ze dne 14. 12. 1994 a ze dne 6. 2. 1995 proti ní působit pouze v případě, kdyby vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) oprávněné osobě představovalo z pohledu ustanovení § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000 „smluvní převzetí“ zástavy (věci, na níž vázne zástavní právo).

Smysl právní úpravy obsažené v zákoně č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) mimo jiné spočívá – jak vyplývá zejména z ustanovení § 1 tohoto zákona – ve zmírnění následků některých majetkových a jiných křivd vzniklých občanskoprávními a pracovněprávními úkony a správními akty, učiněnými v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech. I když vydávání věcí oprávněným osobám podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) spočívá na smluvním principu (k vydání věci dochází zásadně dohodou uzavřenou mezi oprávněnou a povinnou osobou), neprojevuje se při něm autonomie vůle smluvních stran v nabytí věci; dohoda o vydání věci je jen výsledkem toho, že oprávněná osoba má (za stanovených podmínek) právo (nárok) požadovat navrácení (určitého) majetku a že povinná osoba má právní povinnost (určitý) majetek (za stanovených podmínek) oprávněné osobě vydat (odevzdat), a nikoliv projevem autonomní vůle smluvních stran. Došlo-li k vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) dohodou nebo rozhodnutím soudu, byl tím uspokojen tzv. restituční nárok oprávněné osoby, spočívající v navrácení věci do jejího vlastnictví v případech a za podmínek stanovených v zákoně. Představuje-li tedy podle ustálené judikatury soudů „restituce obnovení původního právního stavu“ v případech a za podmínek stanovených zákonem, nelze spatřovat ve vydání věci oprávněné osobě – ať dohodou nebo soudním rozhodnutím – za smluvní převzetí věci ve smyslu ustanovení § 151d odst. 2 občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2000.

Z hlediska uvedeného názoru je třeba pohlížet na právní úpravu uvedenou v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů). Uvádí-li se v něm (již ode dne účinnosti zákona č. 87/1991 Sb., neboť - navzdory četným novelizacím tohoto zákona - dosud nebylo změněno), že, „pokud vázlo na věci v době jejího vydání zástavní právo a věc se vydá, je povinná osoba povinna závazek vypořádat nebo jinak zajistit“, nejedná se nepochybně ani o vymezení možného důvodu zániku zástavního práva, ani o možnost uspokojení zástavního věřitele z vydané věci (zástavy), ale o projev toho, že zástavní právo po vydání věci nepůsobilo proti oprávněné osobě (oprávněná osoba nebyla vázána vedle původního dlužníka pro pohledávku, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno - srov. v době přijetí zákona č. 87/1991 Sb. účinné ustanovení § 129c odst. 3 hospodářského zákoníku), a že proto bylo povinností povinné osoby - v zájmu toho, aby zástavní věřitel vydáním věci neutrpěl bezdůvodně újmu na svých právech (na zajištění své pohledávky) - závazek (dluh odpovídající zajištěné pohledávce) „vypořádat nebo jinak zajistit“. Názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. [29 Cdo 229/2007](#), podle něhož povinnost uložená v ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) nemá vliv na uspokojení zajištěné pohledávky z vydané věci, tedy nemá oporu v zákoně.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší soud k závěru, že vůči oprávněné osobě, které byla vydána věc podle zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), nepůsobí zástavní právo, zřízené na věci před jejím vydáním.

Protože rozsudek odvolacího soudu není správný, Nejvyšší soud jej podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty za středníkem, o. s. ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst. 3, věty první, o. s. ř. vrátil Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.